

NLF 2020/2571

Bedoeling van partijen niet van belang bij kwalificatie arbeidsrelatie

HR 6 november 2020, 19/03369, ECLI:NL:HR:2020:1746
Belastingtjdvak 2014

Formele relaties

Hof Amsterdam: ECLI:NL:GHAMS:2019:1327

A-G: ECLI:NL:PHR:2020:698

SAMENVATTING

Een IOAW-uitkeringsgerechtigde heeft gedurende twee keer zes maanden werkzaamheden verricht bij de gemeente Amsterdam op basis van overeenkomsten met als opschrift 'Plaatsingsovereenkomst Participatieplaatsen in het kader van de Wet werk en bijstand (WWB)'. Betrokkene stelt zich op het standpunt dat sprake was van een arbeidsovereenkomst, omdat voldaan is aan de criteria loon, arbeid en gezag.

De kantonrechter in Amsterdam en Hof Amsterdam zijn haar daarin niet gevolgd.

De Hoge Raad oordeelt dat het Hof ten onrechte de bedoeling van partijen ook van belang heeft geacht voor de vraag of tussen de gemeente en de vrouw een arbeidsovereenkomst bestaat. Volgens de Hoge Raad is niet van belang of partijen ook daadwerkelijk de bedoeling hadden de arbeidsrelatie onder de wettelijke regeling van de arbeidsovereenkomst te laten vallen. Waar het om gaat, is of de tussen partijen overeengekomen rechten en verplichtingen voldoen aan de wettelijke omschrijving van de arbeidsovereenkomst. Hoewel het Hof op dit punt uitgaat van een onjuiste maatstaf, blijft de uitspraak van het Hof wel in stand. Dit omdat het Hof vervolgens ook nog de juiste maatstaf heeft toegepast door te beoordelen of de afspraak over het verrichten van werkzaamheden de kenmerken heeft

van een arbeidsovereenkomst. Hierdoor wordt de uitspraak zelfstandig gedragen door de beoordeling op basis van die juiste maatstaf en maakt het toepassen van de verkeerde maatstaf niet dat de uitkomst niet in stand kan blijven.

Met de uitspraak van de Hoge Raad blijft de beslissing van het Hof dat geen sprake is van een arbeidsovereenkomst, in stand.

Anders, Conclusie A-G De Bock.

NOOT

Hoge Raad herziert zijn mening

De Hoge Raad is een stukje opgeschoven in de beoordeling of een werkrelatie als een arbeidsovereenkomst moet worden gezien. In het arrest Groen/Schoevers¹ was de partijbedoeling nog het eerste belangrijke element, naast de wijze waarop aan de overeenkomst uitvoering en inhoud werd gegeven, maar nu in deze uitspraak over de participatieplaats speelt de bedoeling van partijen geen rol meer. Daarmee is ook afscheid genomen van de holistische benadering in het arrest De Gouden Kooi I,² waarin alle omstandigheden van het geval, zowel de bedoeling van partijen als de inhoud van de overeenkomst en de feitelijke uitvoering, meewogen in de beoordeling.

Maar het valt eigenlijk wel mee

Toch is de benadering in deze uitspraak ook weer niet zo nieuw, want het is al heel lang zo dat als de inhoud van de overeenkomst het karakter heeft van een arbeidsovereenkomst, de titel en dus de bedoeling van partijen opzijgezet worden. Zo was het ook in het arrest De Gouden Kooi I, want de deelnemer aan het tv-programma had een opdrachtsovereenkomst gesloten, maar door de dwingende inhoud was het volgens de rechters een arbeidsovereenkomst. Ook al heeft de werkende dus zelf een opdrachtsovereenkomst ondertekend, dan kan hij of zij daarop terugkomen en claimen dat het een arbeidsovereenkomst moet zijn.

Veel twijfelgevallen

Naar mijn mening blijft de bedoeling van partijen echter toch soms nog wel van belang, namelijk wanneer er twij-

¹ HR 14 november 1997, 16.453, ECLI:NL:HR:1997:ZC2495.

² HR 25 maart 2011, 10/02146, ECLI:NL:HR:2011:BP3887.

fel bestaat of er sprake is van werkgeversgezag ('in dienst van' (artikel 7:610 BW)). Het kan zijn dat de instructies niet meer zijn dan het geven van enkele redelijke aanwijzingen die een opdrachtnemer moet opvolgen (artikel 7:402 BW). Die twijfel komt vaak voor, zoals deze zomer weer bleek uit de eerste ervaringen met de nieuwe webmodule van de Belastingdienst voor de Wet DBA. Als de factor 'gezag' niet duidelijk is, zal de bedoeling van partijen volgens mij nog steeds wel een rol spelen bij de uiteindelijke conclusie of iemand buiten dienstbetrekking werkt.

Modelovereenkomsten

De modelovereenkomsten van de Wet DBA beginnen meestal met de opmerking dat sprake is van een opdrachtovereenkomst en niet van een arbeidsovereenkomst, maar we weten allemaal dat dit geen enkele betekenis heeft als de inhoud van de overeenkomst vervolgens dwingende bepalingen bevat. Dergelijke modelovereenkomsten heeft de Belastingdienst uiteraard ook niet goedgekeurd, want het gaat ook daarbij om de inhoudelijke afspraken én om de verwachte uitvoering van die modelovereenkomst.

En andersom is het ook waar, namelijk als de inhoud van de overeenkomst de vrijheid geeft om de werkzaamheden naar eigen inzicht te verrichten en/of dat zelf eventuele vervanging geregeld kan worden, dan is het logisch dat er aan het begin van de overeenkomst wordt vermeld dat het geen arbeids- maar een opdrachtovereenkomst is.

Dezelfde soort werkzaamheden

In de publiciteit rond deze uitspraak over de participatieplaats wordt ook veel gesproken over dezelfde soort werkzaamheden als gewone servicemedewerkers die deze uitkeringsgerechtigde verrichtte in het bedrijf. Vooral de vakbonden grepen dat aan door te zeggen dat freelancers hierdoor eerder een arbeidsovereenkomst zouden kunnen claimen dan voorheen. Voor eenvoudige werkzaamheden zal dat misschien zo zijn, maar in veel situaties willen freelancers helemaal geen arbeidsovereenkomst omdat ze dan hun belastingvoordelen als zelfstandigen kwijtraken, zoals kostenaftrek, zelfstandigenaftrek en mkb-winstvrijstelling, en er premies moeten worden afgedragen die ze anders in hun eigen zak steken. Ook in de Tweede Kamer wordt vaak gezegd dat freelancers als schijnzelfstandigen worden onderdrukt en uitgebuit, maar in werkelijkheid zijn veel van hen juist uit overtuiging zelfstandig en moeten ze er niet aan

denken om als 'loonslaaf' in dienst van een werkgever te moeten werken. Voor die freelancers is een arbeidsovereenkomst juist een schrikbeeld.

A-G wilde verder gaan

Wat mij verder opvalt aan deze uitspraak is dat de Hoge Raad niet is meegegaan met de suggestie van A-G De Bock om de beoordeling van het werkgeversgezag voortaan te doen op basis van de organisatorische inbedding en niet meer het instructierecht. Dat zou echt een verandering van het begrip 'gezag' betekenen. De Hoge Raad spreekt dit niet en laat het daarmee aan de praktijk over in hoeverre dat aspect een rol speelt bij de beoordeling van een arbeidsrelatie.

Belanghebbende verliest toch

Maar uiteindelijk krijgt de uitkeringsgerechtigde in deze procedure toch niet haar zin dat ze eigenlijk een arbeidsovereenkomst had met het bedrijf van haar participatieplaats. De Hoge Raad concludeert dat de bijstandsuitkering op grond van de Participatiewet niet gezien kan worden als loon voor de werkzaamheden, waarmee aan een van de drie voorwaarden voor een arbeidsovereenkomst niet wordt voldaan. Dus deze juridisch en fiscaal interessante uitspraak zal een teleurstelling zijn voor de uitkeringsgerechtigde.

Dick Molenaar

All Arts Belastingadviseurs / Erasmus Universiteit

BRON ECLI:NL:HR:2020:1746

Arrest in de zaak van betrokkene, wonende te woonplaats, eiseres tot cassatie, hierna: betrokkene, advocaat: H.J.W. Alt, tegen gemeente Amsterdam, zetelende te Amsterdam, verweerster in cassatie, hierna: de gemeente, advocaat: K. Teuben.

1. Procesverloop

Voor het verloop van het geding in feitelijke instanties verwijst de Hoge Raad naar:

- de vonnissen in de zaak 5759861 CV EXPL 17-5460 van de kantonrechter te Amsterdam van 19 mei 2017 en 3 november 2017;
- het arrest in de zaak 200.233.082/01 van het gerechtshof Amsterdam van 16 april 2019.

Betrokkene heeft tegen het arrest van het hof beroep in cassatie ingesteld.

De gemeente heeft een verweerschrift tot verwerping ingediend.

De zaak is voor partijen toegelicht door hun advocaten. De conclusie van de Advocaat-Generaal R.H. de Bock strekt tot vernietiging van het bestreden arrest en tot wijziging.

De advocaat van de gemeente heeft schriftelijk op die conclusie gereageerd.

2. Uitgangspunten en feiten

2.1. In cassatie kan van het volgende worden uitgegaan.

- i. betrokkene is sinds 1 november 2009 werkloos. Zij ontvangt vanaf 1 december 2012 van de gemeente een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IAOW).
- ii. Bij besluit van 31 januari 2014 heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente (hierna: het college) bepaald dat betrokkene gaat deelnemen aan het traject 'Participatieplaatsen', uitgevoerd door het Re-integratiebedrijf Amsterdam, Begeleiden en Detacheren (hierna: het Re-integratiebedrijf), onderdeel van de toenmalige Dienst Werk en Inkomen (hierna: DWI) van de gemeente. In het besluit is tevens bepaald dat de algemene verplichtingen van betrokkene, waaronder het zoeken naar betaald werk en bij het UWV Werkbedrijf ingeschreven staan als werkzoekende, blijven gelden zolang er geen andere afspraken met haar zijn gemaakt.
- iii. In april 2014 hebben betrokkene, Stadsdeel Centrum en het Re-integratiebedrijf namens de gemeente een 'Plaatsingsovereenkomst Participatieplaatsen in het kader van de Wet werk en bijstand (WWB)' (hierna: de plaatsingsovereenkomst) getekend.
- iv. In de considerans van de plaatsingsovereenkomst is overwogen dat als voorziening, bedoeld in art. 7 lid 1 van de Wet werk en bijstand (hierna: WWB), aan de deelnemer een traject aangeboden dient te worden door het Re-integratiebedrijf ter verbetering van zijn/haar kansen op de arbeidsmarkt en verder dat de gemeente in de Re-integratieverordening regels heeft gesteld aangaande de ondersteuning bij arbeidsinschakeling en het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling.
- v. De plaatsingsovereenkomst luidt – voor zover van belang – als volgt:

'Artikel 1 Duur en omvang van de plaatsingsovereenkomst

1. Partijen gaan deze overeenkomst aan met ingang van d.d. 11 april 2014.
  2. Partijen gaan de overeenkomst aan voor een maximale duur van 6 maanden.
  3. De plaatsing bedraagt aantal: 32 uur per week.
- (...)

Artikel 2 Plaatsing

- 1.a. De deelnemer verricht de volgende taken:
Algemene taken servicedesk medewerker
Nader te bepalen taken tbv kwaliteitsverbetering in overleg met Hoofd afdeling.
- (...)

Artikel 4 Verplichtingen deelnemer

1. De deelnemer is gehouden aan de verplichtingen voortvloeiend uit de Wet werk en bijstand (WWB), met name uit artikel 9 van die wet, en uit de Re-integratieverordening van de gemeente Amsterdam.
2. De deelnemer is geplaatst op de participatieplaats met behoud van zijn uitkering in het kader van een re-integratietraject richting regulier werk.

(...)

7. Het niet uitvoeren van de werkzaamheden zonder geldige redenen kan gevolgen hebben voor de WWB-uitkering van deelnemer.
8. Deelnemer verklaart bij UWV Werkbedrijf ingeschreven te staan als werkloos werkzoekende.

Artikel 6 Beëindigingsgronden van de plaatsingsovereenkomst

(...)

3. De overeenkomst wordt beëindigd in geval van het aanvaarden van regulier werk of in het geval van een andere gegronde reden.
4. Re-integratiebedrijf Amsterdam beëindigt de overeenkomst als de overeengekomen activiteiten niet of onvoldoende worden gevolgd en/of deelnemer zich niet aan de gemaakte afspraken houdt. Dit kan gevolgen hebben voor de WWB-uitkering van deelnemer.'

- i. betrokkene heeft van 11 april 2014 tot en met 11 oktober 2014 werkzaamheden verricht bij de interne servicedesk van Stadsdeel Centrum met behoud van haar IOAW-uitkering.
- ii. In een e-mail van 7 oktober 2014 heeft betrokkene aan haar klantmanager bij DWI (hierna: de klantmanager) geschreven dat haar wens naar een be-

taalde baan uitging en dat het zuur was dat zij met een minimumuitkering, te midden van goedbetaalde ambtenaren, medewerkers op het stadhuis volwaardig hielp en zelfs voor meer klussen werd gevraagd. betrokkene opperde dat gezien de binnen de gemeente spelende reorganisatie en haar ervaring daarmee er wellicht een tijdelijke betaalde klus voor haar was.

- iii. Bij besluit van 8 oktober 2014 heeft het college aan betrokkene een premie van € 231,20 toegekend omdat zij gedurende de voorgaande zes maanden voldoende had meegewerkt aan het participatietraject.
- iv. Op 17 oktober 2014 zijn betrokkene, het Re-integratiebedrijf en Stadsdeel Centrum met ingang van 12 oktober 2014 een tweede plaatsingsovereenkomst aangegaan onder dezelfde voorwaarden als de eerste plaatsingsovereenkomst, eveneens voor de duur van zes maanden.
- v. Bij e-mail van 12 december 2014, gericht aan de klantmanager, heeft betrokkene wederom haar wens uitgesproken door de gemeente (tijdelijk) in dienst te worden genomen. Volgens betrokkene huurde de gemeente derden in ter vervulling van dezelfde functie als de hare, waaruit bleek dat er geld beschikbaar was. Verder zouden op korte termijn twee medewerkers vertrekken, waardoor ruimte in de bezetting zou ontstaan.
- vi. Een e-mail van 18 december 2014 van betrokkene aan de klantmanager luidt, voor zover relevant, als volgt:

(...)

Het is niet mogelijk om betaald contract te regelen voor mij. Het huidige contract met behoud van uitkering is lopende tot en met 11 april en gelet op de huidige overgangssituatie gaat men niets regelen.

(...)

- i. betrokkene heeft in februari en maart 2015 verdere pogingen gedaan om te komen tot een (tijdelijk) contract met de gemeente. Dat heeft geen gevolg gekregen.
- ii. Bij besluit van 1 juni 2015 heeft het college opnieuw een premie (van € 233,90) toegekend aan betrokkene, omdat zij gedurende de voorgaande zes maanden

voldoende had meegewerkt aan het participatietraject.

- iii. Bij brief van 14 juni 2016 hebben de advocaten van betrokkene zich jegens de gemeente op het standpunt gesteld dat betrokkene van 11 april 2014 tot 12 oktober 2014 en aansluitend van 12 oktober 2014 tot 12 april 2015 op basis van een arbeidsovereenkomst in dienst van de gemeente is geweest en dat betrokkene daarom recht heeft op het bij de functie van Medewerker Servicedesk behorende loon met toebehoren over genoemde periode.
- iv. In reactie hierop heeft het college bij brief van 11 juli 2016 de stellingen en vorderingen van betrokkene van de hand gewezen.

2.2. In dit geding vordert betrokkene een verklaring voor recht dat zij in de periode van 11 april 2014 tot 11 april 2015 bij de gemeente werkzaam is geweest op basis van een arbeidsovereenkomst als bedoeld in art. 7:610 BW en dat zij daarom recht heeft op betaling van het voor de functie van servicedeskmedewerker geldende loon met toebehoren als bedoeld in art. 7:617 BW. Verder vordert betrokkene onder meer dat de gemeente wordt veroordeeld tot betaling van € 31.372,64 bruto aan achterstallig loon.

2.3. De kantonrechter heeft de vorderingen afgewezen.

2.4. Het hof heeft het vonnis van de kantonrechter bekrachtigd. Voor zover in cassatie van belang heeft het hof daartoe als volgt overwogen.¹

Uit de wetsgeschiedenis van de WWB leidt het hof af dat de regering met het wetsvoorstel de mogelijke angst van gemeenten dat de rechter zal oordelen dat een arbeidsovereenkomst aan de orde is, wilde wegnemen door gemeenten meer zekerheid te geven dat uitkeringsgerechtigden onder bepaalde voorwaarden gedurende langere perioden werkzaamheden kunnen verrichten met behoud van uitkering, waarbij het uitgangspunt is dat recht wordt gedaan aan de beleidsvrijheid die gemeenten met de WWB hebben gekregen als het gaat om re-integratie. Dit betekent concreet dat de invulling van de doelgroep, de indicatiestelling en de inhoud en omvang van de werkzaamheden, de verantwoordelijkheid van de gemeente is. Hieruit is ondubbelzinnig af te leiden dat de wetgever niet heeft bedoeld een participatieplaats (tevens) als een arbeidsovereenkomst aan te merken. Aan

¹ Gerechtshof Amsterdam 16 april 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:1327.

dit gegeven kent het hof grote waarde toe. Het plaatsings-traject van betrokkene is door de gemeente vormgegeven overeenkomstig de bedoeling van de wetgever. Betrokkene heeft niet bestreden dat haar cv niet aansloot bij het profiel van Medewerker Servicedesk omdat de benodigde ict-kennis niet aanwezig was, en dat zij – kennelijk omdat het een participatieplek betrof – niet alle taken behorend bij die functie heeft uitgevoerd. Daarmee is gegeven dat de gemeente in de uitvoering in grote lijnen heeft voldaan aan de doelstelling van de aan betrokkene geboden voorziening. Dat sprake is geweest van voor de gemeente productieve arbeid is voor de beoordeling van de vraag of tussen partijen een arbeidsovereenkomst heeft bestaan, niet van doorslaggevende betekenis. (rov. 3.5)

Niet kan worden geconcludeerd dat het ten tijde van de plaatsing van betrokkene in het participatietraject de bedoeling van partijen is geweest om (ook) een arbeidsovereenkomst aan te gaan. Het participatietraject vond zijn grondslag in de Participatiewet, voorheen de WWB, een publiekrechtelijke wet. Op grond daarvan hebben partijen, op initiatief van de gemeente, twee plaatsingsovereenkomsten gesloten. In deze plaatsingsovereenkomsten is overeengekomen dat betrokkene tijdens de plaatsingsperiode bij het UWV Werkbedrijf als werkzoekende ingeschreven zou blijven en dat de overeenkomsten zouden worden beëindigd in geval van het aanvaarden van regulier werk. Hiermee staat vast dat het in ieder geval niet de bedoeling van (het college van) de gemeente is geweest om met betrokkene een arbeidsovereenkomst aan te gaan. Ook als ervan wordt uitgegaan dat betrokkene dezelfde werkzaamheden als haar betaalde collega's heeft verricht – wat de gemeente gemotiveerd heeft betwist – en dat tijdens haar plaatsingsperiode uitzendkrachten dezelfde functie als betrokkene hebben vervuld, maakt dat, gelet op de hiervoor bedoelde wetsgeschiedenis, nog niet zonder meer dat van een arbeidsovereenkomst tussen partijen kan worden gesproken. Voorts heeft te gelden dat betrokkene geen loon voor de door haar verrichte werkzaamheden heeft ontvangen. De IOAW-uitkering van betrokkene en de aan betrokkene na afloop van de plaatsingsovereenkomsten op grond van de Participatiewet dan wel de WWB toegekende premies kunnen niet als zodanig worden aangemerkt. (rov. 3.6)

De slotsom is dat betrokkene haar werkzaamheden niet in het kader van een arbeidsovereenkomst als bedoeld in art. 7:610 BW heeft verricht. (rov. 3.7)

Het beroep van betrokkene op het beginsel dat gelijke ar-

beid in gelijke omstandigheden op gelijke wijze moet worden beloond en haar betoog dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is haar de loonvordering op de gemeente te ontzeggen, gaan niet op. De gemeente heeft een verklaring van de toenmalige leidinggevendenden van betrokkene overgelegd. Hierin staat welke bij de functie van Medewerker Servicedesk behorende taken betrokkene wel en niet heeft uitgevoerd. Betrokkene heeft de juistheid van deze verklaring niet betwist. Het hof concludeert op basis hiervan dat betrokkene niet dezelfde werkzaamheden heeft verricht als een Medewerker Servicedesk in dienst van de gemeente zodat van gelijke arbeid geen sprake is geweest. (rov. 3.8 en 3.9)

3. Beoordeling van het middel

3.1.1. Onderdeel 2.1 van het middel is gericht tegen het oordeel van het hof in rov. 3.4-3.7 dat het plaatsingstraject van betrokkene door de gemeente is vormgegeven overeenkomstig de bedoeling van de wetgever en dat de gemeente met de voor betrokkene getroffen voorziening in grote lijnen heeft voldaan aan de doelstelling van die voorziening. Het onderdeel klaagt onder meer dat het hof hiermee de aard en de doelstelling van die voorziening heeft miskend, aangezien het niet de bedoeling is dat iemand op een participatieplaats reguliere werkzaamheden verricht, dat wil zeggen exact dezelfde werkzaamheden als zijn of haar collega's. Het onderdeel betoogt in dit verband onder meer dat het hof niet is ingegaan op de stelling van betrokkene dat haar werkzaamheden in niets verschilden van die van haar 'flex' collega's (uitzendkrachten) die regulier werden betaald, en dat zij meedraaide in het rooster.

3.1.2. Deze klacht faalt. Betrokkene heeft blijkens de gedingstukken in de feitelijke instanties meermaals aangevoerd dat zij exact dezelfde werkzaamheden verrichtte als haar betaalde collega's in de functie van servicedeskmedewerker. Daarbij heeft betrokkene tot aan de comparitie van partijen in eerste aanleg geen onderscheid gemaakt tussen de werkzaamheden van vaste medewerkers en die van uitzendkrachten. Ter gelegenheid van die comparitie heeft betrokkene, blijkens de spreek aantekeningen, aangevoerd dat zij drie van de vijf taken van een servicedeskmedewerker uitvoerde en dat zij de andere twee taken niet of beperkt heeft gedaan, maar dat haar werkzaamheden daarin niet verschilden van die van haar collega's die op basis van een flexibel contract als servicedeskmedewerker werkten. Bij memorie van grie-

ven heeft betrokkene wederom betoogd dat zij dezelfde werkzaamheden verrichtte als haar betaalde collega's in de functie van servicedeskmedewerker zonder daarbij onderscheid te maken tussen de werkzaamheden van vaste medewerkers en die van uitzendkrachten. Bij deze stand van zaken behoefde het hof, dat oordeelde dat betrokkene niet alle taken behorend bij de functie van Medewerker Servicedesk heeft uitgevoerd, niet afzonderlijk in te gaan op de vraag of betrokkene dezelfde werkzaamheden heeft verricht als haar 'flex' collega's (uitzendkrachten) die als servicedeskmedewerker werkten.

3.2.1. Onderdeel 2.2-I klaagt onder meer dat het oordeel van het hof dat tussen partijen geen arbeidsovereenkomst heeft bestaan, blijkt geeft van een onjuiste rechtsopvatting voor zover dat oordeel erop berust dat de bedoeling van partijen niet was gericht op het sluiten van een arbeidsovereenkomst.

3.2.2. Art. 7:610 BW omschrijft de arbeidsovereenkomst als de overeenkomst waarbij de ene partij, de werknemer, zich verbindt in dienst van de andere partij, de werkgever, tegen loon gedurende zekere tijd arbeid te verrichten. Indien de inhoud van een overeenkomst voldoet aan deze omschrijving, moet de overeenkomst worden aangemerkt als een arbeidsovereenkomst. Niet van belang is of partijen ook daadwerkelijk de bedoeling hadden de overeenkomst onder de wettelijke regeling van de arbeidsovereenkomst te laten vallen. Waar het om gaat, is of de overeengekomen rechten en verplichtingen voldoen aan de wettelijke omschrijving van de arbeidsovereenkomst. Anders dan uit het arrest Groen/Schoevers² wel is afgeleid, speelt de bedoeling van partijen dus geen rol bij de bij de vraag of de overeenkomst moet worden aangemerkt als een arbeidsovereenkomst.

3.2.3. De hiervoor in 3.2.2 bedoelde kwalificatie van een overeenkomst moet worden onderscheiden van de – daaraan voorafgaande – vraag welke rechten en verplichtingen partijen zijn overeengekomen. Die vraag dient te worden beantwoord aan de hand van de Haviltextmaatstaf. Nadat de rechter met behulp van die maat-

staf de overeengekomen rechten en verplichtingen heeft vastgesteld (uitleg), kan hij beoordelen of die overeenkomst de kenmerken heeft van een arbeidsovereenkomst (kwalificatie).³

3.2.4. Uit het hiervoor in 3.2.2 en 3.2.3 overwogene volgt dat het oordeel van het hof getuigt van een onjuiste rechtsopvatting voor zover het hof voor de kwalificatie van de overeenkomst mede van belang heeft geacht of partijen de bedoeling hebben gehad een arbeidsovereenkomst aan te gaan. De klacht is in zoverre gegrond. Dit kan echter niet tot cassatie leiden. Het hof heeft immers ook beoordeeld of uit de door partijen overeengekomen wederzijdse rechten en verplichtingen volgt dat de tussen hen gesloten overeenkomst de kenmerken heeft van een arbeidsovereenkomst, en die vraag ontkennend beantwoord. De tegen dat oordeel gerichte klachten falen, zoals volgt uit 3.1.2 hiervoor en 3.3.2 en 3.4 hierna.

3.3.1. Onderdeel 2.2-II keert zich onder meer tegen het oordeel van het hof dat betrokkene geen loon voor de door haar verrichte werkzaamheden heeft ontvangen en dat de aan haar na afloop van de plaatsingsovereenkomsten op grond van de Participatiewet dan wel de WWB toegekende premies niet als loon kunnen worden aangemerkt. Het klaagt dat het hof hiermee hetzij is uitgegaan van een onjuiste rechtsopvatting ten aanzien van het begrip loon, hetzij een onbegrijpelijk oordeel heeft gegeven.

3.3.2. De re-integratievoorzieningen onder de IOAW zijn deels vastgelegd in de Participatiewet⁴ (de opvolger van de WWB). Uit de wetsgeschiedenis van de Participatiewet volgt dat de stimuleringspremie is bedoeld als beloning voor de inspanningen die uitkeringsgerechtigden plegen om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.⁵ Die inspanningen kunnen bijvoorbeeld bestaan in het volgen van scholing, leerwerktrajecten, taalcursussen, een sollicitatiecursus of het verrichten van arbeid op een participatieplaats.⁶ De stimuleringspremie is dus naar de bedoeling van de wetgever niet aan te merken als beloning voor verrichte arbeid.⁷ Gelet op het doel van de stimule-

² HR 14 november 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZC2495 (Groen/Schoevers).

³ Vgl. voor de pachtovereenkomst HR 20 december 2019, ECLI:NL:HR:2019:2034, rov. 3.2.2 en 3.2.3.

⁴ Wet van 10 juli 2008 tot wijziging van de Wet werk en bijstand, de Wet inkomensvoorziening

⁵ Kamerstukken II 2005/06, 30650, nr. 3, p. 5; Kamerstukken II 2005/06, 30650, nr. 6, p. 6 en 19; Kamerstukken I 2007/08, 30650, nr. F, p. 3, 5, 6 en 7.

⁶ Kamerstukken II 2005/06, 30650, nr. 3, p. 3.

⁷ Kamerstukken II 2005/06, 30650, nr. 3, p. 5; Kamerstukken II 2005/06, 30650, nr. 6, p. 6.

ringspremie in het algemeen en bij gebreke van omstandigheden die erop wijzen dat in dit geval de stimuleringspremie aan betrokkene is betaald als beloning voor haar werkzaamheden, geeft het oordeel van het hof dat de stimuleringspremie die betrokkene heeft ontvangen, niet is te beschouwen als loon in de zin van art. 7:610 lid 1 BW, geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Het is in het licht van de gedingstukken ook niet onbegrijpelijk.

3.4. De overige klachten van het middel kunnen evenmin tot cassatie leiden. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie art. 81 lid 1 RO).

4. Beslissing

De Hoge Raad:

- verwerpt het beroep;
- veroordeelt betrokkene in de kosten van het geding in cassatie, tot op deze uitspraak aan de zijde van de gemeente begroot op € 2.763,34 aan verschotten en € 2.200 voor salaris, vermeerderd met de wettelijke rente over deze kosten indien betrokkene deze niet binnen veertien dagen na heden heeft voldaan.